

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Volja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 161. — ŠTEV. 161.

NEW YORK, MONDAY, JULY 11, 1932. — PONDELJEK, 11. JULIJA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX.

AMERIKA JE PRIPRAVLJENA NA POGAJANJA ZA DOLG

ZDR. DRŽAVE SE ŠE NISO IZRAZILE, AKO SO PRI VOLJI ODNEHATI

Ker ste se pogodili Francija in Nemčija, se bodo Združene države pogajale glede dolga. — Pogajanja bodo z vsako državo posebej.

WASHINGTON, D. C., 10. julija. — Združene države so pripravljene sprejeti prošnje dolžnih držav za znižanje dolga v znesku 11 biljonov dolarjev, kar so Združene države posodile evropskim državam tekom vojne in po vojni.

Ker so se prejšnji zavezniki v Lausanne zedinili, da znižajo nemško odškodnino na 712 milijonov dolarjev, so Združene države pripravljene, kot je bilo naznanjeno iz državnega departmanta, vzeti v pretres predloge 15 dolžnih držav.

Združene države niso dale nikakih obljub, da bodo znižale ali pa celo črtale te dolgove, toda zadnje mesece je ameriška vlada ponovno izjavila, da bo posameznim državam še enkrat dovolila nova pogajanja, ker so med seboj rešile vprašanje o vojni odškodnini.

Združene države so dosledno zavzele stališče, da se ne zanimajo za vojno odškodnino, ker je od Nemčije niso zahtevale.

Dokler podrobnosti lausanske konference niso izdelane in dokler ameriška vlada nima v rokah popolnega pogodbenega besedila, državni tajnik H. Stimson ne more napraviti načrta za pogajanja z državami, ki dolgujejo Združenim državam.

Vsako izpremembo v svotah, katere so se zavzele države plačati Združenim državam, mora odobriti kongres in kongres je takoj pri Hooverjevem moratoriju lansko leto zavzel stališče, da se dolgov ne smejo znižati, ali pa celo črtati.

Kongresnik Rainey iz Illinois je že izjavil, da je lausanski sporazum zadel Ameriko s smrtnim udarcem.

"Dognano je že," je rekel, "da bodo naši prejemki v prihodnjem letu za 150 milijonov manjši kot pa prejemki in pri proračunu smo se postavili v dohodke plačila na dolg evropskih držav 269 milijonov dolarjev. To pomeni, da moramo, ako se bodo dohodki še bolj skrčili, računati v prihodnjem letu na primanjkljaj 419 milijonov."

Kongresnik Stafford iz Wisconsin je rekel, da je treba obema državam, ki sta dosegli sporazum v Lausanne, samo voščiti srečo. Ta sporazum je dal Nemčiji možnost, da se zopet industrijsko razvije. Stafford je mnenja, da bodo evropski narodi, ki niso nikakoli hinavci, plačali svoje dolgove.

Koliko manj bado evropske države ponudile Zdr. državam, kadar se prično pogajanja, je treba še počakati. Gospodarski izvedenci so mnenja, da bodo zahtevali 90 odstotno znižanje dolga. To bi bilo enako znižanju nemške vojne odškodnine. Ako bodo Združene države privolile, da se zniža ta dolg za 90 odstotkov, bodo Združene države, mesto 11 biljonov dobile samo nekaj nad en biljon.

Anglija, Francija in Italija dolgujejo Združenim državam skupno okoli 90 odstotkov celega vojnega dolga. Ostanek odpade na Belgijo, Grško, Avstrijo, Jugoslavijo, Romunsko, Čehoslovaško, Ogrsko, Estonijo, Finsko, Letvijo, Litvinsko in Poljsko.

Do sedaj so Združene države z vsemi državami posebej pogajale glede vojnega dolga. V vsakem slučaju je bila plačilna zmožnost vsake države za podlago. Pri tem so se vpoštevali dohodki vsake države, da ne bi katera država bila preveč obtežena. Najbrže se bodo tudi pri bodočih pogajanjih države Združene države te smernice.

"MIR NA ZEMLJI" PRAVI HERRIOT

Herriot je bil ginjen pri popisu nemške stiske. Strast je bila pognana skozi vrata.

Lausanne, Švica, 10. julija. — Edouard Herriot je pri zadnji seji konference glede vojne odškodnine potem ko je bila pogodba popolna, v imenu Francije ponudil nemškemu narodu prijateljsvo in je pozivljaval vse delegate, da store vse, da "lausanski duh" stopi na mesto nesloge v odnosu jih med narodi.

Obnirvi se k Nemcem, je rekel. — Globoko ginjeni smo poslušali popisovanje trpljenja nemškega naroda, s katerim želimo stopiti v prijateljske zveze. Francoz, ki sedaj govori vam, ima samo eno željo, da se vsi najdemo v enem in istem duhu ki je označen v najplemenitejših besedah, ki so bile kdaj izgovorjene: "Mir ljudem na zemlji!" Francija se veseli uspeha v Lausanne. Strastem smo pokazali vrata.

REKORD V PLAČILIH

Detroit, Mich., 10. julija. — Vsi delavci pomanjkanja dela je bil 72 let stari John Pozansky prisiljen pokvariti svoj rekord v plačevanju prispevkov svoji ženi. Redno je plačeval svoji ločeni ženi skoz 32 let, ta mesec pa prvič ni plačal. Žena ga je zaradi tega spravila pred sodišče, kjer je Pozansky rekel, da je brez dela. Sodnik ga je brez kazni odpustil.

MIHEC SE UČI LETANJA

Dunaj, Avstrija, 10. julija. — Romunski princ Mihael se uči voziti aeroplan. Njegov učitelj v letanju je polkovnik Otrici, ki je pred dvema letoma pripeljal z aeroplanom kralja Karola, ko je zopet zasedel prestol.

Aeroplan je last Karlovega brata princea Nikolaja. Princ Mihael, ki je star deset let, že dobro vozi avtomobil.

Sestra kralja Karola, princesa Elena, ki je žena nadvojvode Antona, se nahaja v neki bolnišnici blizu Dunaja, kjer pričakuje prihoda svojega prvega otroka.

SAN MARINO IMA PRVI ŽELEZNICO

Rim, Italija, 10. julija. — Najmanjša republika na svetu San Marino, je ponosna na svojo novo železnico. Dolga je samo dvajset milj, toda Sanmarinci vam bodo povedali, da so na svetu še krajše železnice. Republika meri samo 32 kvadratnih milj. Od sredi četrtega stoletja, ko je bila ustanovljena republika San Marino, pa do junija tega leta je bilo mogoče priti v to gorsko državo samo po gorskih stezah. Zdaj pa bo večina državnega prometa prevzela železnica. Železnico so gradili tri leta.

V uradnih krogih pričakujejo dolga pogajanja, predno bo prišlo do končnih pogodb. Najbrže se ti dolgov ne bodo uredili pred potekom moratorija, to je 15. decembra tega leta. Tega dne namreč zapadejo prva plačila dolga evropskih držav Združenim državam.

Senator Johnson je rekel: "Do naših volitev bomo molčali, pozneje pa morajo oni, ki mislijo, da je Amerika opravičena do tega denarja, stati na straži."

JUGOSLOVANSKI ČASTNIK USTRELJEN

Bil je vodja mariborske komunistične vstaje. — Osem drugih jih je odšlo v ječo.

Beograd, Jugoslavija, 10. julija. — Poročnik Atanasković, ki je bil zaradi komunistične zarote v Mariboru pred vojnim sodiščem obsojen na smrt, je bil v soboto ob štirih zjutraj ustreljen na dvorišču tukajšnje vojašnice. Sodisce mu je dokazalo, da je bil vodja zarote častnikov proti vladi. Osem njegovih tovarišev, ki so bili obsojeni na več let ječe in eno delo, je korakalo mimo cele beogradske posadke in velike množice ljudi, predno so bili izročeni kazniški upravi.

EKSPLOZIJA NA IZLETNEM PARNIKU

Štiri osebe so bile ubite, 35 ranjenih. — Na ladji je eksplodiral kotel.

Berlin, Nemčija, 10. julija. — Štiri osebe so bile ubite in 35 mož, žena in otrok je bilo nevarno ranjenih, ko je eksplodiral kotel na nekem majhnem izletniškem parniku, ko je ravno odpul iz Havel kanala blizu prejšnjega cesarskega gradu.

Na parniku je bilo 84 odraslih in 35 otrok. Povečini delavski družine, ki so se hotele odpeljati v Paretz, zapadno od Potsdama, kjer so hotele popoldne preživeti na prostem.

Ko se je kotel razpočil, je bil ves parnik zagrnjen v dim in nastala je velika zmešnjava. Mnogo jih je poskakalo v vodo.

Gasilci in policisti so bili kmalu na mestu in so rešili 20 otrok.

TOČA POŠKODOVALA MESTO

Fuessen, Nemčija, 10. julija. — Strahovit nalive in vihar s točo je napravil ogromno škodo v Fuessenu, kamor zlasti ob nedeljah in praznikih prihaja mnogo izletnikov. Toča je razbila skoro vsa okna in strehe.

VEČ ŽENSK KOT MOŠKIH V ITALIJI

Rim, Italija, 10. julija. — Po zadnjem ljudskem štetju v aprilu lanskega leta je v Italiji 666,065 več žensk kot pa moških. Natančno število je: 21.187,823 žensk in 20.521,758 moških. Šele od začetka sedanjega stoletja je v Italiji več žensk kot pa moških.

Ko je začetkom leta umrl Clair Adams skupaj nenavadno družinsko življenje. V hiši stanuje žena, katero je poročil pred dvema letoma, je stara kot njena pastorka Claire.

Ko je začetkom leta umrl Clairin mož Ben Hampton, si je nadelo nalogo, da svoje starše zopet združi. In posrečilo se ji je rešiti zamotano zadevo.

DVA PARNIKA STA SE TRČILA

Angleški parnik se potaplja. — Nemški parnik je rešil 131 potnikov z angleškega parnika.

Antwerpen, Belgija, 10. julija. — Parnik "Malines", ki je imel na krovu 131 Angležev, je zgodaj zjutraj zadel v reki Seldi v nemški parnik Maonseat. Parnik "Malines" se potaplja. Vse potnike in prtljago so brez kake izgube rešili na parnik "Vienna", ki je bil na izletniškem potovanju in je bil blizu ter je takoj prihitel na pomoč. "Hanseat" se je v bližini zasil in je sporočil, da ni skoraj nič poškodovan. Na ponesrečenem parniku ni bilo nobene zmešnjave in tudi nikdo ni bil ranjen.

DELAVSKI BOJI V BELGIJI

Policija je navalila na demonstrante. — En komunist je bil ubit. — Diktator v nemirnem okrožju.

Bruselj, Belgija, 10. julija. — Ko so delavci izven Bruslja priredili ponovne demonstracije, je policija navalila na delavce in prišla streljati, ker se niso na ukaz hoteli raziti. En komunist je bil ubit, medtem ko jih je bilo več drugih nevarno ranjenih.

Vlada je generala Termona imenovala za diktatorja v provinciji Hainolt in mu dala ukaz napraviti mir z orožjem. Policija je aretirala veliko število agitatorjev in drugih oseb, ki so se udeležile izgrediv.

Socijalistična organizacija je napovedala splošno stavko. Napovedane so bili tudi še večje demonstracije pri katerih bo gotovo prišlo do spopada s policijo in vojaštvom.

Avtomobilska nesreča.

Mr. Viktor Volk iz Brooklyna, N. Y. je šel v nedeljo s svojo soprogo Emilijo na obisk k svojim prijateljem v Little Falls, N. Y. Obiskala sta tudi družino Johna Schwasnika v Salisbury Center, N. Y. Mr. Schwanski je svoje goste z avtomobilom peljal v Little Falls. Med potom pa je družbo doletela nesreča, ko se je preobrnil avtomobil. Mr. Volk in Mr. Schwanski sta, pri vsem tem še imela srečo, ker sta bila samo nekoliko opraskaina, bolj poškodovani pa sta bili Mrs. Volk in Mrs. Schwanski, ki sta morali poiskati zdravniške pomoči.

ČUDNA DRUŽINA

Los Angeles, Cal., 10. julija. — Skupna ljubezen do glasbe je spravila v hiši bivše filmske igralske Clair Adams skupaj nenavadno družinsko življenje. V hiši stanuje žena, katero je poročil pred dvema letoma, je stara kot njena pastorka Claire.

Ko je začetkom leta umrl Clairin mož Ben Hampton, si je nadelo nalogo, da svoje starše zopet združi. In posrečilo se ji je rešiti zamotano zadevo.

LETALCA SE BOSTA VRNILA

Letalo bosta popravila. Kmalu se bosta vrnila v Ameriko. — Prej name-ravata iti v Moskvo.

Moskva, Rusija, 10. julija. — Ko sta letela James Mattern in Bennett Griffin nad poljsko mejo, se jima je pokvaril kontrolni stroj. Bilo je ponoči in pod seboj sta videla mesto Borisov in takoj naprej veliko planjavo ter sta mislila, da je primeren prostor, da pristane. Ko pa pride-ta do tal, se jima aeroplan zarije globoko v močvirje. Hotela sta popraviti stroj in leteti dalje.

Delavci na bližnji državni kmetiji so slišali tresk in so naglo prihiteli letalcema na pomoč. Ker se med seboj niso mogli dogovoriti, so si skušali z rokami dopovedati. Delavci so ju odvedli v hotel Borisov.

Sklenila sta, da aeroplan "Century of Progress" čim prej popravita. Ko bosta s tem delom končala, mislita za nekaj časa odpotovati v Moskvo ter se nato vrniti v Združene države.

Ruska vlada jima je poslala v pomoč mehanike, da popravijo različne dele aeroplana in jih prepeljejo v Moskvo.

Pokvarjen kontrolni mehanizem naju je prisilil, da sva pristala, — sta rekla letalca. Nato pa se je aeroplan preobrnil, ko smo se spuščali proti močvirju. Ako se vsled mehke zemlje aeroplan ne bi bil preobrnil, bi bilo vse dobro. Letalo ni posebno pokvarjeno in upava, da ga bomo v kratkem času popravili.

SE JE NAVELICAL

POSLUŠATI

Washington, D. C., 10. julija. — Senator Joseph T. Robinson je skozi dvajset let poslušal v senatu govore in sedaj se je navelical.

Ko enkrat prične kak senator govoriti, — je rekel Robinson, — ga nikdo ne more vstaviti kot Bog in kot izgleda, se Bog zanj niti ne zmeni.

TURISTI VIDJO

INCA RAZVALINE

La Paz, Bolivija, 10. januarja. — V mestu je prišlo štirideset turistov iz Združenih držav. Na potu v Rio de Janeiro bodo obiskali Peru in Bolivijo. Rio de Janeiro se bodo udeležili učiteljske konvencije, ki se prične 18. julija. Obiskali so Tiahuanaco, kjer se nahajajo razvaline rodu Inka.

LAČNE KITAJKE NAPADEJO MESTO

Šanghaj, Kitajska, 10. julija. — Dva tisoč Kitajk, mnoge z otroci, iz kmetijskih krajev, je prišlo v mesto Čangan blizu Šanghaja ter so oplenile restavracije, prodajalne riža in hiše bogatih Kitajcev. Oblasti se boje, da se bodo slični izgredivi razširili tudi po bližnji okolici.

Pa restavracijah in trgovinah so ženske kar vzele jestvine, po bogatih hišah pa so sedle in obsele toliko časa, da so dobile kaj jesti. Vsa mestna policija je bila na nogah in šele, ko je policija začela streljati v zrak, so ženske odšle.

V zmešnjavi je bilo nekaj žensk in otrok ranjenih. Drugi tak napad so meščani odvrnili s tem, da so polne košare jestvin postavili na ulične vogale.

FRANCOSKI SUBMARIN BODO DVIGNILI

Dve italijanski dvigalni ladji sta že na mestu, kjer se je potopil submarin. — Dvignjenje je skoro nemogoče.

Cherbourg, Francija, 10. julija. — Italijanski dvigalni ladji "Artiglio" in "Rosto" se že pripravljata, da dvigneta francoski potopljivi podmorski čoln "Promethee", kar so mornariški izvedenci smatrali za nekaj nemogočega.

Admiral Le Do, ki je načelnik mornariške prefekture, je rekel, da bo to zelo težavno podjetje. — Potapljači bodo v taki globini (submarin leži 245 čevljev pod morsko površino) delali v največji temi, — je rekel admiral.

Toda skušali bomo položiti okoli submarina verigo in mogoče ga bomo mogli zavleči v plitvo vodo.

Zelo viharno morje ovira rešila dela. Toda, ako je sploh mogoče kaj storiti, bosta napravila "Artiglio" in "Rosto". Ako potapljači drugega ne bodo dosegli, bodo saj potisnili v submarin zračne cevi, ako bi bil še kak mornar živ, kar pa je zelo dvomljivo. Pozneje pa bodo poskusili vse, da dvignejo submarin.

Natančno je bil dognan prostor, kjer se je submarin potopil, tako da je vse pripravljeno z rešilnimi deli.

Admiral Le Do je posebno hvalil dva preživela mornarja, ki sta ob času nesreče še imela toliko poguma, da sta stekla v oddelek, v katerega je že vrela voda in sta zaprla dve odprtini.

Izrazil je tudi občudovanje nad poročnikom Blevenu, ki je spodbujal svoje tovariše, da naj ne obupajo, ko so plaval po morju, dokler jih ni rešila neka ribiška ladja.

GAŠENJE OGNJA S PIVOM

Middlefield, N. Y., 9. julija. — Pivovarna Callo Co. je jeseni skuhala mnogo hock-piva, ki bi prav prišlo za vroče dneve. Poleg pivovarne pa je začelo goriti skladišče in v nevarnosti je bila tudi stanovanjska hiša, da se vname. Vode je zmanjkalo in da se hiša ne bi vnela, je pivovarna dala gasilec na razpolago pivo, s katerim so polivali streho in jo otepli plamenom.

MEHIŠKI STAVKARJI SE NE VDAJO

Mexico City, Mehika, 10. julija. — Neko poročilo iz Guadalajare pravi, da so uslužbenci Southern Pacific železnice, ki so na stavki, sklenili, da zavrnejo pogajalne pogoje industrijskega, trgovskega in delavskega ministrstva. Odložili so, da se mora zadeva rešiti pred zveznim odborom za pogajanja. Za to pa bo treba še več mesecev.

Iz zapadnih krajev države, ki so zvezani z železnico, prihajajo poročila, da živeča zelo primanjkuje in da so trgovci že začeli navijati cene. Nekateri kraji poročajo, da so že v veliki stiski.

OBLETNICA POROKE ANGLEŠKEGA KRALJA

London, Anglija, 7. julija. — Kralj Jurij II. in kraljica Marija sta obhajala 39-letnico svojega zakona.

Prepričajte se!

KRATKA DNEVNA ZGODBA

KŠAVER MEŠKO:

NEKDAJ JE BILO...

O Bog, kdaj je bilo to, da so šli fantje v gručah skozi noč, po belih cestah, šli čez roso polje in so v svoji mladi sreči peli in vriskali, da je do neba zvenelo?

Tedaj, se mi zdi, kdo so bile noči, lepe in jasne, kakor bi se razlival čez spavajoči svet najdobrotnejši smehljaj božji, in mirne ter pokojne, kakor bi zibal ves svet sam Bog v svojem očetovskem naročju.

— A kdaj je bilo to, kume?

V davnih časih, brate. Tedaj, ko je hodil po svetu še sveti mir...

In kdaj je bilo tisto, moj dobrotni Bog, da je drage volje pomagal bratu v sili, sosed sosedu v stiski in pomanjkanju? In ne samo brat bratu, sosed sosedu, celo tučju, potniku in romarju ki je prišel bogve odkod in je šel bogve kam. Pa ga je mimoidočega, utrujenega in prahnega, povabil gospodur v svoj dom in mu je rekel z prijazno besedo, skoro da z ljubeznivo silo: "Sedi! Kar imam, ti prinesem." In mu je prinesel hleba, zelenega ali napol belega soržene, velikega in dehtečega. Zraven hleba je položil sira in vrč vina, ali sladkega sadjeca. In ga je vabil in pogumil: "Ureži, prigrizni in pij!"

— Kdaj se je godilo to čudo, o kume?

V davnih časih, dragec, ko je še žvela na svetu ljubezen do človeka, ker je še ni umorila sebičnost in neusmiljen strah pred prihodnjim dnem: "Kaj bomo jedli, kaj pili?"

— A kdaj je bilo to?

Ko še niso poteptala konjska kopita celih dežel, ne še razoralj to novi brstecih in rodečih vinogradi...

In kdaj je bilo tisto, moj pravilni Bog, da je fant pogledal svoji hvojenki v oči in je bil do nebes srecen ter je vse noči sanjal o njej?

nih čudežnih oči? "Kako so ne-dolžne in zveste!" Kdaj je bilo tisto, da je poslušal z drhtečim srcem njene mehke besede in je bil blažen kakor ob angelškem spevu, ker je vedel: "Ne lažejo." Kdaj je bilo tisto, da je molče in ves zavzet držal njeno roko in je bil bolj srecen kot prvi človek v paradizu, ker je vedel: "Že rahli deviški trepet njene roke mi govori in priča, da je vsa in popolnoma moja. Mliden sem lahko, lahko ji zaupam."

— Ali je bilo na svetu kdaj tudi tako čudo?

Bilo, bilo. V davnih časih, ko so srca še poznala pravo ljubezen in zvestobo.

— Čudne besede. Ne razumem jih. Kaj pomenijo, kume?

Kako naj ti jih pojasnim? Da bi jih docela razumel, bi ti jih moral pokazati na živih zgledih. A kako, ko pa sedanjí svet nič več ne ve o njih in jih ni nikjer najti.

Umolknila sta starica in mladenič. Obojaka sta povesila glave, razmišljajoča.

Nekdaj je bilo... davno... davno...

KAKO ŽIVI BELO PLEME NA CEYLONU?

Kjerkoli je moral Anglež graditi novo mesto, povsod kažejo določeni slog po tradiciji, ki je razširjen okoli vse zemeljske oble. Zdi se, da mu je neka vrsta novega baroka, kjer pa se še vedno lahko opazijo nekatere prvine iz sloga škotskih gradov. Brez ozira na to, kako učinkuje takšen sprimek evropskih slogov, ki ga sestavljajo tučati zapadnih preteklosti, so Angleži tudi na Ceylonu poleg starega Kalambu sezidali takšno angleško mesto.

Prav za prav je ta modernjši del zgrajen pred starim, ker iz pristanišča sploh ni mogoče priti v Pet-lah, ne da bi prekoračili trdnjavoško četrto mesto. Tu so ogromne palače postnega urada in velikih hotelov, posebno "Grand Oriental". Tod vodijo brezhibno tlakovane ceste; po straneh so Viktorijina stebrišča, koder so nanizane trgovine za trgovinami.

Evropski trgovci v tropičnih krajih imajo sredstva in možnost, da se kljub tujini še vedno ravna po zapadnih običajih v raznih letnih časih. Občudovanja vredno je, s kakšno ljubeznivostjo so beli ljudje ve-

zani na takšne spominske prazni-ke, da si sicer radi pobahajo, da so popolni kolonisti brez predsodkov. Tako slavijo tudi trgovine v Clombu skoraj brez izjeme božične pravničke tako, da v pekočem decembrskem soncu razstavijo v ko-ložbah v kožuhe zavitega sv. Miklavža, potresejo umetne smrekove in omeline vejice s snežinkami iz vzete ter okrasijo zeleno pobarvana božična drevesca z bujnim svečami, ki se zaradi vročine kmalu zvijejo in pozneje raztopijo v velike vročene kaplje. Takrat izidejo v listu "Ceylon New Times" še in-terjeti, da je treba božični večer in starega leta dan praznovati z iz-brano jedjo in pijačo, da si je zna-na stvar, da ima v takšnem pod-nobju vsaka motnja v prebavi la-hko smrtne posledice.

Spomini na sv. Miklavža in bo-žične praznike pa je le eden izmed primerov, kako neomajano kon-verzivnosti so ostali Angleži v ko-lonijah. Tako stoji v čudovito le-pem in še bolj guvernerjeve pa-lace in je dostopen vsakomur, kip guvernerja sira Arthura Gordona.

prav blizu, na belem stopnišču, in nekoliko višje pa kraljuje spome-nik kraljice Viktorije. Skoraj si ni mogoče misliti bolj neprimerne sli-ke kot teh kamenito belih z neo-kusnimi okraski obdanih plastik, ki s prazno neprijaznostjo zro v te rožnate, rdeče grmове in na grede svilen vijoličastih orhidej. Za dol-go cesto Kraljice Viktorije (Queens Street) se pricenjajo vojašnice. Pet poslopij in veliki vojaški kazino, toda na vseh koncih mesta gradijo še nove. In povsod, celo pred vo-jasno bolnico, stoje topovi, prav nič v okrasek, temveč bridko resno in grozeče. Človek čuti — ne samo po podneblju — vroča tla, na katerih živi, in rdeča zemlja (laterit) — če padajo nanjo zadnje dneve sneže — spominja prav živo na pa-sove temne krvi.

Najlepši in najbolj razkošni hotel Ceylona ni v Colombu, temveč čet-rti ure vzhajne iz mesta. Obrežje je tamkaj prav plosko in ravno in Indik se vala široko v obalo. Tam-kaj ni več hiš, temveč samo krasna cesta, ki jo obdajajo kamenite klo-pi. Po tej cesti se giblje velika pro-menada v obeh poznih popoldan-skih urah. Ko ljudje počivajo in jih ohlaja prijeten morski veter. Tu-kaj se zbira vse mesto na oddih in proti večeru so vsi ljudje res mi-rojumni in potrpežljivi.

Na koncu tega drevoreda stoji mogočni hotel, ki je pravo središ-šče Colomba za vse elegantne ob-iskovalce — če jim ni treba štedi-ti svoje denarnice. Vnanje ta stav-ba zaradi svojega širokega, potis-njenega in motnorednega pročelja ne napravlja prijaznega vtisa. Prav za prav užinkuje kot trdnjava, in sicer še posebno, ker stoji tudi na njeni zidani in vzvišeni terasi to-povi. Notranje je seveda opremlje-na z onim pravim angleškim raz-košjem, ki mora s svojimi prostori in bleščečo golostjo prepri-čati prebivalca, da je lastnik pro-stornega gradu. Odlični klub z me-sta se zelo radi zbirajo v tem ho-telu; vse odlične goste nastanjajo samo v njem in vsak anglosaški po-setnik Colomba je skoraj dolžan, da pod njegovo streho zavzame vsaj svoj popoldanski čaj.

Za ogromnimi kamenitimi pala-čami in trdnjavi se pričnejo one ce-ste, ki vodijo v stanovanjski del mesta. Tamkaj je pač urejeno vse tako, kakor si more urediti Evro-pec, če živi ob ravniku. Krasni ob-režni vrtovi, v njih pa hiše, ki so prav za prav sestavljene iz samih coprtih in med seboj povezanih ve-rand. Lepa oprema, po vseh prostori priprave za zračenje in sto-majnih bistroumnih iznajdb ki se-jujo prebivalce pred vlažno vro-čino in ga ohranjajo tudi v dolgi deževni dobi zdravega. Tudi zoper dermite, ki so lesenim zgradbam najbolj nevarni, so prebivalci Cey-lona že našli uspešno sredstva.

Kljub divnim naravnim krasotam kljub avtomobilskim izletom, kljub tedenski razprodaji čaja, kljub gu-miju, kakau in drugim dragim za-čimbam, kljub vladnim skrbem, se-jam občinskih očetov in čitanju o-ficielnih "Times of Ceylon", po-tekla vendar življenje Evropeca na Ceylonu strašno počasi in enolično.

LJUDJE, KI NE POZNAJO ZOBNIH BOLEZNI

Otok Tristan d'Acunha, ki leži sredi južnega Atlantika in ki šteje komaj dvesto duš, se lahko ponaša s tem, da ne pozna zobnih bo-lezni. Nedavno tega ga je obiskala komisija angleških zdravnikov, ki je ugotovila, da so tu bolezní sploh skoraj neznane in da umirajo otočani le od starosti.

Kar se tiče zobovja, posekajo ti ljudje vsako konkurencio. Med 156 osebam v starosti 2 do 92 let jih je bilo 131, ki niso kazale nobene-ga znaka zobne gnlobe (karlozno-sti), neki Samuel Swain, ki šteje 75 let, ima še vseh 32 zob in to popol-noma nedotaknjenih. To je tem bolj čudno, ker otočani ne poznajo vsega tega nič, kar imenujemo mi-zobna higiena. Zobotrebi in zobne krtičke so jim neznane stvari — saj jih tudi ne potrebujejo. Pri tem jedo samo mehke jedi, ribe, krom-pir, jajca, mleko; trdih, ki so po naših pojmihi najboljše sredstvo za ohranitev zdravega zobovja, ne poznajo. Najstarejša oseba na oto-ku je ga. Mary Glass, ki je izvrst-nega zdravnika, dasi šteje že 92 let. Gospa Glassova je vnukinja ang-leskega kaproda Williama Glassa, ki je bil ustanovitelj te samotne in daljne kolonije sredi oceana.

BABJAVAS

CLARA VIEBIG

20

7

Proti jutru je padel prvi sneg in se stopil v lužah in mlakužah; toda kljub temu je bilo mraz. Sneg je tical v zraku, ki je vlažen in mrzel rezal ostro kot nož; grozil je na nebu, ki je ležal enakomerno siv in težak nad dolino.

Še bolj zgrbljeni so se zdeli redki listi, je-rebrike so izgubile poslednje jagode; vrane so nemirne priletele s hrba in posedale kra-kotaje na slemenih streh.

Kdor si ni preskrbel dračja, je zmur-val; v bajtah je bilo zatohlo kot v kletih.

Peter Moffert je še ležal v postelji; str-gano odejo si je potegnil do nosu, toda spal ni. Z mračnimi očmi je strmel v Lucejo, ki je sedela z otrokom na prsih ob mrazem ognjišču.

Čez hrbet si je obesila staro strgano ode-jo, prezebajoč si jo je tesno ovijala. Bila je popolnoma bleda, samo konec nosu je ime-la rdeč od mraza; kihala je in Jožek je kaš-ljal.

V Petrovo čelo so se zarezale še globlje gube; nad levo obrvijo je imel mogočno bu-lo, oko je bilo temno modro zateko. Glava ga je bolela, bila je težka kot kamen; sto-kal je.

— Ali česa želiš, Peterček? — Luca se je ozrla proti njemu.

— Mraz je — brrr. — Šklepal je z zobmi.

— Brez drv sem.

— Proketo! — Peter se je obrnil k ste-li in ni več spregovil.

V izbi je bilo mraz, še bolj hladno radi poltene, ki je vladala notri; Luca je obe-sila pred okence capo, sicer je premočno pi-hal veter skozi razpoke. V žalostnih barvah so odsevale gole stene, tu pa tam se je že odkril kos ometa in grobi kamen se je pokazal na dan. V tlaku so bile izhojene globoke kotanje. Lesena miza že dolgo ni bila poribana, prav tako niti klop niti pru-čica; na okrajku za krožnike so stale raz-bite skledice.

Lucija je zdehala, bilo ji je prav pusto v želeni; vprašujoče se je ozirala okoli se-be; ali ni bilo prav ničesar tukaj, da bi se znebila slabosti in lakote, ki se je začela polagoma oglašati in ji stikala želodec? — Topla kava bi ji dela prav dobro. — Ha, — v mislih jo je že okušala.

Tiho, da bi ne zbudila moža; se je po pr-stih splazila k okrajku za krožnike. Niti enega zrna ni bilo v posodi, niti — za grizljaj kruha!

Žalostno je zrla predse; naenkrat pa ji je padlo v glavo, ali ni Peterček nekaj pri-igral včeraj zvečer pri kartah? Da je mo-gla na to pozabiti. Da, cel tolar, en cel trdi tolar! Od veselja je poskočila, da bi ji o-trok skoraj zdrknul iz rok, hitela je k po-stelji.

— Peterček, he, Peterček, midva sva pa nekaj pozabila! — Smejale se je in začela stikati po njegovih hlačah in suknjiču, ki sta ležala na kraju postelje. — Tukaj! — Držala je zmagovalno tolar v zrak, — zdaj pa sva iz vsake zadreg!

Vzpel se je napol in jo zijal z bedastimi očmi. Naenkrat pa se mu je zjasnilo v gla-vi, z enim skokom je planil iz postelje in ji potegnil roko navzdol: — Ali ne daš sem?

Smatrala je vse skupaj za šalo in se za-dovoljno smejala.

Iztrgal ji je grobo denar iz rok: Samo poizkusi še eukra. Tolar je moj!

— Toda Peterček! — Začudeno ga je gledala — kaj neki mu je? Sicer ni nikdar nič obdržal zase!

Zopet je iztegnila roko: — Daj vendar sem, nekaj moram kupiti. Tako mraz je tu-kaj, naš Jožek kašlja!

— Pusti me na miru, — je godrnjal, sko-čil spet nazaj v posteljo in skrilval tolar v zaprti pesti pod odejo.

— Ježeš in jaz imam tak tek! — Solze so ji hitro zalile oči; očitati ni bila njena navada, vzela je pač vsako stvar, kakršna je bila. Vdano se je vsedla spet na svojo pručico.

Otrok je začel žalostno ječati; Peter je gledal ubogi obrazček, ki je bil ves ovenel in star. Videl je tanke, drobne roke, ki so lovile po zraku. Zdaj pa je čul kašljanje, hropenje iz malih prsi in piskajoče dihanje. Videl je tudi, da Luca joka. Debele solze so

ji polzele čez lica, ki danes niso bila prav nič cvetoča. Naenkrat se mu je zdelo tako uboga in shujšana.

Bolestno ga je zbudilo v sreci: samo be-sedo bi ga stalo, samo eno kretinjo; na, tu imaš tolar in planila bi na noge z vriska-njem in z rdečico veselja na licih.

Ne, ne! Kot obupan je stiskal tolar med prsti; ni se mogel od njega ločiti. Kot svi-nec je ležal v njegovih rokah, kakor pri-lepljen. Kot bi mrtva kovina oživila, tako je rasla v njegovi roki — postajala vedno večja in večja, vedno težja in težja, popol-noma si ga je osvojila z dušo in telesom, rasla je brez kraja in konec. — In do-bila je glas, ki je šepetal samo njemu mladi-vo, šepetal brez prestanka.

Po Petrovi glavi so se podile čudne mi-sli. Vrtinčile so se v glavi kot suhi listi v nevihti. Mračno je počival njegov pogled na jokajoči ženi in ubogem otroku, drsel po pustih stenah gori in doli in nemirno begal po mrzli beraški izbi.

Vedno bolj silno mu je šepetal zapeljivi glas, vedno bolj razumljivo, vedno jasnej-še; in on mu je prisluskoval ves zamišljen s povešano glavo.

Nekdo je potrkal; zdrznil se je iz svojega tuhtanja.

Majhen šolarček s tablico in puščico pod pazduho je vstopil; zelo važno in visoko po-člaščen po naročilu, je spravil na dan svoje sporočilo:

— Peterček naj pride takoj h gospodu pa-storju v cerkev, lastence je padel s stropa. Zdaj leži na tleh.

— Naj leži, — je zagodrnjal Peter. Bil je nejevoljen, hotel je biti nemoten; moral je prisluskovati, prisluskovati, prisluskova-ti glasu, ki mu je tako razločno govoril: "ubog, ubog — čemu bi moral biti ubog? Vse leži v tvojih rokah — v tvojih rokah!" Da, v njegovi roki leži tolar, ta majhna in vendar tako mogočna stvar, ki je, kljub te-mu, da jo je ustvarila človeška roka, vendar vladala svet tisočkrat bolj mogočno kot Bag-oče v nebesih.

— Kaj pa še stojiš tukaj, — je nahrulil dečka. — Tu ne boš prodajal zija!

— Priti morate takoj h gospodu pastor-ju, — je vztrajal deček.

— Da, pojdi vendar, Peterček, — se je vmešala Luca.

— Toda za gospoda pastorka," je rekla Lucija očitajoče, — za duhovnega gospoda? Tja pa vendar moraš iti!

— Duhovni ali neduhovni, vse je ista pa-kaža! Pusti me v miru! — Dvignil je roko proti dečku: — Glej, da izgineš!

— Pojdi vendar, Peterček, — mu je pri-govarjala Lucija. Odložila je otroka in nato krepko zgrabila moža pod pazduho. — Morda boš pa dobil zdaj kaj za zaslužiti!

— E, zaslužiti! Požvižgam se na to!

— O, Ježeš, tako sem lačna! Luca se je držala za trebuh in se zvijala. — Čreva so mi že zlezla prav skupaj — Peterček, pojdi vendar!

— Za vruga! — Preklinjajoče je stegnil iz postelje eno nogo, kot pšica se je pognal deček skozi vrata na prosto, bal se je, da bi bil tepen.

NADALJEVANJE SLEDI

Ljubiteljem leposlovja

Cenik knjig vsebuje mnogo le-pih romanov slovenskih in tu-jih pisateljev. Preglejte cenik in v njem boste našli knjigo, ki vas bo zanimala. Cene so zelo zmerne.

Knjigarna "Glas Naroda"

Knjigarna "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

(Nadaljevanje.)

Seržant Diavolo, vez.	1.60
Slovenski šaljevec	.40
Slovenski Robinson, trl. vez.	.75
Stric Tomova kočja	.50
Sueški invalid	.35
Skrivnost najdenke	.35
Skozi širno Indijo	.50
Sanjska knjiga, mala	.60
Sanjska knjiga, velika	.90
Sanjska knjiga, (Arabika)	1.50
Spomini Jugoslovanskega dobro-voljca, 1914—1918	1.25
Senzualizem, trl. vez.	.60
broš.	.40
Stranote vojne	.50
Štiri smrti, 4. zv.	.35
Smert pred hile	.50
Stanley v Afriki	.65
Spomin znanega potovalca	1.50
Štirarjeva Anthologija, broš.	.50
Sisto Sesta, povest iz Abrucev	.30
Sin medvedjega loveca, Potopisni roman	.30
Študent naj bo, V. zv.	.35
Sveta Neburga	.35
Spilje, male povesti	.35
Stazonledec	.30
Rapek Samotarke	.35
Sveta noč	.30
Svetlobe in amee	1.20
Silke (Meško)	.60
Špake, humoreska, trda vez.	.90

SHAKESPEAREVA DRAMA:

Macbeth, trd. vez.	.90
broširano	.70
Othelo	.70
Sen Kresne noči	.70
Skrivnost najdenke	.50

Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broširano	.35
St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu, izvirna povest, 181 str., broš.	.50
St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del., broš.	1.00

St. 4. (Cvetko Golar) Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano	.25
St. 5. (Fran Milčinski) Fridolin Žolna in njegove zina, veselomodne črtice I., 72 strani, broširano	.25
St. 6. (Novak) Ljubosumnost	.20
St. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Uta, 111 strani, broš.	.35
St. 8. Akt štev. 113	.75
Stev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber.) Problemi sodobne filo-zofije, 347 strani, broš.	.70
St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej Termou, religiozna karikatura in minulosti, 55 str., broš.	.25
St. 11. (Pavel Golla) Peterčkove poslednje sanje, božična povest	.30
St. 12. (Dr. Karl Engliš) Denar narodno-gospodarski spis, posč. venil dr. Albin Ogris, 236 str., broš.	.80
St. 12. (Fran Milčinski) Mogočni pristan, narodna pravljica v 4. delanjih, 91 str., broš.	.30
St. 13. (V. M. Garšin) Načezda Nikolajevna, rom., posč. venil U. Žun, 112 str., broš.	.30
St. 14. (Dr. Karl Engliš) Denar, narodno-gospodarski spis, posč. venil dr. Albin Ogris, 236 str., broš.	.80
St. 15. Edmond in Jules de Gon-court, Iteene Mauperein	.40
St. 16. (Janka Samet) Življenje, pesmi, 112 str., broš.	.45
St. 17. (Prosper Marince) Verne duše v vseh, povest, prevel Mir-Ko Pretnar, 80 str.	.30
St. 18. (Jarosl. Vrchlicky) Ope-roka lukovskega graščaka, vse-loigra v enem dejanju, posč. venil dr. Fr. Bradač, 47 strani, broširano	.25
St. 19. (Gerhart Hauptman) Pa-topljeni svet, dram. bajka v pe-tih dejanjih, posč. venil Anton Funtek, 124 strani, broš.	.50
St. 20. (Jul. Zeyer) Compači in Komuranski, japonski roman, iz-čestine prevel dr. Fran Bra-dač, 185 strani, broš.	.45

Dvanajst I., 73 str.

Arentzerjeva

St. 23. (Sophokles) Antigone, žal-na igra, posč. C. Golar, 60 str., broširano

St. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš.

St. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del

St. 26. (L. Andrejev) Črne ma-ske, posč. Josip Vidmar, 82 str., broš.

St. 27. (Fran Erjavce) Brezpo-selnost in problemi skrivstva za brezposelnost, 80 str., broš.

St. 28. Tarzan sin opic

St. 29. Tarzan sin opic, trdo vez.

St. 30. Roka roke

St. 31. Ziveti

St. 32. (Gaj Salgaldj Krispi) Voj-na z Jugurto, posč. Ant. Dok-ler, 123 strani, broš.

St. 33. (Kšaver Meško) Listki, 144 strani

St. 34. Domate živali

St. 35. Tarzan in svet

St. 36. La Boheme

St. 37. Misterij duše

St. 38. Tarzanove živali

St. 39. Tarzanov sin, trd vez

St. 40. Silka De Graye

St. 41. Slov. balade in romane

St. 42. V meletu

St. 43. Namišljeni bolnik

St. 44. To in onkraj Setle

St. 45. Tarzanova mladost, trd vez

St. 46. Glad (Hamsun)

St. 47. (Dostojevski) Zapiski iz mitega doma, I. del

St. 48. (Dostojevski) Zapiski iz mitega doma, II. del

St. 49. (Golar) Bratje in sestre

St. 50. Idijet, I. del (Dostojevski)

St. 51. Idijet, II. del

St. 52. Idijet, III. del

St. 53. Idijet, IV. del

Vsi 4 deli

St. 54. Kamela, skozi uho siran-ke, veseloligra

Slovenski plantelj II. zv.: Petreana povest, Moravsko ali-ke, Vojvoda Pero I. Parica, Čr-tice

Tigrovi zehje

ČIN GOSPODA PIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

44

(Nadaljevanje.)

— In kraljevič za tudi stoji pred vrati, pa se ne upa prestopiti praga, kajti kraljevo obdaja trnjeva ograja.

— Besede "se ne upa" ne bi smele biti, v besednjaku kraljeviča, kajti zanj ni nič nemogoče — upajo se boriti s strahovi, zmaji, — zakaj tedaj ne s trnjevo ograjo?

Lilin sicer vedno tako samozavesten glas postane negotov, ko navidezno v zadregi posluša njegove besede. Čutila je v sreči in plahu je pričakovala ono skrivnost, ki se je pletla med njo in Hinkom. In tudi njemu ni bilo nič drugega. Opazil je že, da mu je bila Lili naklonjena, — ni se mogla zatajiti, četudi se je obnašala tako poredno — njena ženska narava se je zbudila in je hrepnela k njemu.

In Hinko tega dekleta, ki je tako odločno šla za svojim ciljem, ni mogel pozabiti od prvega njenega srečanja. V njegovih mislih je že davno bila njegova.

Ali je bila tedaj krivica, ako jo je že sedaj snubil, ki ji ni mogel še ničesar poudariti? Čutil je, kako je na to čakala — kako bi moglo bil razočaran, ako tega ne bi storil. Zdal je bil pravi trenutek, ker ga je sama pripravila. Kdo ve, ako mu bo še kdaj dana taka prilika kot ravno sedaj, ko je sam z njo.

K njenim zadnjim besedam pripomni: — Ako je kraljevič modernega časa mlad in nepoznan zdravnik, ki svoji princesinji ne more dati doma in gotovega življenjskega obstanka, ker nima nobenega premoženja — ali ga ne bodo kraljičini stariši po vsej pravici smatrali za lahkomiselnega človeka in se bodo desetkrat premislili, predno mu bodo dali hčer in še posebno, ker bi po njihovem mnenju gledal samo na bogastvo kraljičine? Taka zavest pa je postenemu človeku neznosna! To je ona nepremagljiva trnjeva meja, katere se človek bolj boji kot pa vseh bojev s strahovi in zmaji; to je trnjeva meja, ki mu zapečati ustnice, da se ne upa govoriti, kar mu narekuje srce. Kajti najgorenjeje je, ako kdo napadeno sodi notranje občutke, — konča z vso resnostjo.

Burno bije Lilino srce. Njegovo glavo bi vzela med svoje roke in bi jo stresla.

— Ti ljubi, neumni poba, kakšne misli so v tvojih drugače tako pametnih možganih — kaj ti pride na misel! — si misli Lili v tihem, blaženem nasmehu. — Ali svoji osebnosti tako malo zaupaš? Za Boga, ko bi vedel, kako te imam rada!

S tresočim glasom mu odvrne: — Stariši, ki tudi le malo poznajo ljudi, znajo natančno razločevati, ako moža vodijo samo nagibi računov ali nagibi ljubezni. In ko bi stariši tega ne videli, ima hči vendar dovolj razsodnosti, da sama odloči in določi, kajti sledi samo svojim zaključkom, ako se tudi ločijo od zaključkov starišev, ker hči dobro ve, kaj hoče izpeljati.

Z napol veselim, napol sramežljivim očesom ga pogleda od strani, medtem ko ji leca žare v rdečici.

— Hči tedaj ve, da vodi moža samo ljubezen in nič drugega kot ljubezen? — vpraša Hinko ter ji položi roko okoli vratu.

Lili živahno priklama in je v zadregi, ko mora povesiti oči pred njegovim pogledom.

— Lili!

V srcu mu vse vriska; privije jo k sebi in ko išče njene rožne ustnice, se mu ne izmaknejo. Same so prišle nasproti njegovim ustnicam. Dve mehki roki se okleneti njegovega vratu in poln blaženosti čuti, kako se mu je Lili dala vsa s svojim poljubom.

In prvi poljub ni bil edini. Še dolgo časa se držita v tesnem objemu in neprestano počivajo ustnice na ustnicah.

Od prvega trenutka, ko sta se videla, sta vedela, da sta določena biti skupaj.

Konečno se Lili izvije iz njegovega objema ter si v sladki zmedenosti poravnava lase.

Pod njegovim ljubeznivim pogledom Lili še bolj zardí. Nikdar ni bila tako ljubka kot v tem trenutku, ko ji je izginila vsa deklška razposajenost in je bila samo krasno, mlado dekle.

Zdi se jima, kot da sta na osamljenem otoku. Noben šum ni motil tišine. Zlatozeleno so se tresli solnčni žarki skozi listje in po drevesu je skakljaj škinkovcev in je s črnimi očmi radovedno gledal mladi par in ju sempatam pozdravil s svojim "čink, čink". Nato pa preleti na drugo drevo in nadaljuje svojo pesem.

— Prvi, ki nama čestitata! — pravi Lili in smeje pogleda svoje ga ljubega.

— In kdo je prihodnji?

Naglo odgovori Lili: — Mati! Njej bova takoj povedala. Piji ne poveva še ničesar. Boljše, da počakava in vidiva, kako bo z Volbenkom.

Hinko prime njeno roko in jo poljubi.

— Prav imaš, Lili. Nočeva ji prizadeti nobene bolečine.

— Daneš proti večeru ho Volbenk zopet prišel in od tvojega pogovora z njim pričakujem za Pijo vse najboljšje.

— Težko bo. Moja mati je pri vsej svoji dobroti zelo trmasta in je ni mogoče odvrniti od kakega njenega sklepa. S silo pri njej ne bomo ničesar dosegli — mogoče samo s tem, da za sedaj nekoliko popustimo in se vdamo v njeno voljo. Poznam svojo mater, — pravi Hinko.

— V vojni so dovoljene vse zvijače in poslužili se jih bomo, ker je Pija s svojo materjo v vojnem stanju. Pred vsem: Pijo obdržim pri sebi!

— Lili! — Smeje in veseli njenega odločnega značaja pritisne njeno plavalaso glavo na prsi — Ne prenašli se. Pomisli, kako polna jeze je naša mati. Pustimo ji nekoliko časa, da stvar še premisli — je bolj pametno.

— Ali ji boš že danes povedal, da se ljubiva?

— Kakor bodo nanese razmere, Lili.

— Mogoče bo potem bolj popustljiva, ko bo videla najino srečo.

— Najino srečo? Ali si srečna, duša moja?

Tedaj pa stori, kar je prej mislila — prime njegovo glavo z obema rokama, jo precej krepko strese in pravi:

— Ti ljubi moj, pa kako neumen! Neizmerno srečna sem! — In polna blaženosti se mu smeje v oči.

— Ti — ti, moja najljubša!

S kipečo strastjo jo objame z obema rokama in jo poljubi, da ji pohaja sapa. In Lili se ga oklene in ga poljublja, dokler ne pride čas, ko se je bilo treba spomniti drugih. Niso smeli dolgo sami ostati, da bi jih ne pogrešali. Vroč in rdeča se slednjič Lili izvije iz njegovega objema.

— Gremo po Pijo. Zdal je že dovolj spala! — Toda Pije ni bilo več. Prazna je visela gugalnica med drevesi.

Čim bližje sta prihajala Lili in Hinko hiši, tem počasnejši so postajali njuni koraki, kot bi se bala, stopiti pre doč drugih. Kajti težko je hliniti, da človek ni v zadregi, če je srce tako polno grobe.

Že od daleč sta videla postave dam v svetlih oblekah.

— Lili zakliče in zamahne z roko:

— Halo-halo!

Pija jinda priteče nasproti.

— Kje sta bila tako dolgo? Iskala sem vaju.

— Tudi midva sva te iskala, Pija. Ker si tako lepo spala v gugalnici, te nisva hotela motiti. Niti opazila nisi, ko sva stala poleg tebe.

Pija ni mislila ničesar. Toda obema materama ni všlo, da sta Lili in Hinko nekaj posebnega doživela. Oči obeh so blestele in njuna obraza sta žarela, njun glas se je tresel v zatajenem razburjenju.

In vsi so si mogli misliti, kaj je bilo.

Komaj pol ure zatem je gospa Ilza vedela vse.

Nekdo jo pokliče na telefon.

(Dalje prihodnjič.)

NEMCI PRED STO LETI

Willy Haas je objavil v berlinski "Die literarische Welt" z dne 3. junija zanimive spomine na nemško preteklost pred sto leti. Te obeltnice so obenem značilne aluzije na nemško sedanost 1. 1932. Haas piše, da letos ni samo Goethejeva stoletnica, marveč je še celo vrsta drugih važnih stoletnic. Tako je letos sto let, kar se je pojavila beseda "socializem". Dne 27. maja 1832 je bil na Hardtbergu pri Neustadtu velik shod, na katerem je okrog 3000 Nemcev proglasilo bratstvo s Poljaki, "nemškimi zavezanci in Francozi," nemškimi brati, "ki spoštujejo našo nacionalnost in samostojnost". To so vzklkali narodom, ki trgajo verige svojega robstva. Zanimiva stoletnica, kaj ne? Haas dovtipno pristavlja: "Že tedaj, pred sto leti, je bila karakteristika nemške demokracije da je imela večji talent za govorjenje nego za dejanja. Ta talent ji je ostal do današnjega dne."

Dalje je sto let, kar je Mazzini začel med evropsko mladino velik svobodoljubno gibanje. L. 1831. je stopil na plan "Giovine Italijana," ki se ji je priključilo mladofrancosko, mladoangleško, mladoangleško radikalno gibanje.

106 let, kar je Goethe v razgovoru z Eckermannom pohvalil Delacroixove ilustracije "Fausta" in

in cel posebno dopadenje s črnolaso Marjetico. Štiri tedne pa je komaj minol, kar so Nemci 1. 1932. priredili v nekem lipskem gledališču demonstracijo zoper igralko Ruth Trumppovo, ker je igrala Marjetico kot črnolaso, temnopolno dekle, kar je izdajstvo nad "nemško-nordijsko raso".

Sto let je, kar je v Evropi izbruhnila strahovito kolera, katere žrtev je postajal tudi vojvoda Reichsbadski, sin Napoleona I. in habsburške Marije Luize. Dne 25. julija 1832. so izšlo prošule "deutsche Juliordonanzen", s katerimi so bila zabranjena vsa politična društva in vsi shodi, prepovedane narodne zastave in ustavljeni vsi radikalni listi. Knjige, ki niso štele več kot 320 strani, so smeli uvažati samo z dovoljenjem posebne cenzure. Vse te odredbe so bile naperjene zoper one, ki so hoteli edinstveno Nemčijo. Politični procesi so bili zelo pogosti in smrtne obsodbe takisto. L. 1835. je izšla prepoved tiskanja in raščevanja knjig, ki so jih avtorji Heinrich Heine, Laube, Gutzkow, Mundt in Weinberg napisali ali še bodo napisali: edinstven primer v vsej človeški zgodovini.

V Goethejevem letu" ali malo pozneje je Haas našel še marsikak drug "jubilej", ki karakterizira značaj in usoda Nemcev, odnosno sedanjih narodov. Z režimom barona Papena in ostalih Hitlerjevih zastopnikov pri likvidaciji nemške republike ugne tudi kulturno življenje doživeti repizo marsikakega dogodka v letu 1832. Eppur si muove?!

OLJČNA VEJICA V LEVI

Francija je izdala mirovno znamenko, predstavljajočo simbolično žensko postavu, ki drži v roki oljčno vejico kot znak miru. Znamka bi bila mogoče ostala opažena samo toliko kolikor zanima filateliste, da se ni našel sotrudenik pariškega "Intransiganta", ki je stvar opisal s pripombo, da ima tudi ta reč svojo predhodnico. Na Bavarskem so namreč leta 1920, natisnili znamko, ki je takisto predstavljala žensko figuro z oljčno vejico v levi roki. Nemci torej ne bodo mogli očitati Franciji, da je bila ona prva, ki je sejala mir z levico, ker so ta čudni način sejanja uvedli sami.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

V 7 URAH IZ EVROPE V AMERIKO

Med tem ko se belgijski profesor Piccard iznova pripravlja z zrakovom poleteti v vseirije, se Francoz Farman že 18 mesecev na tistem pripravljiva z letalom zleteti do višine 18 km. Letalo, ki je nalašč v ta namen narejeno, je že sestavljeno. Kakšno je, to je Farmanova skrivnost. Le to vedo, da je enokrilnik s širokim in dolgimi krili in z motorjem 500 ks., ki v navadnem črtaču preleti 200 km na uro. V višini 16,000 — 18,000 m, kjer je zrak znatno zredčen, bi se ta hitrost povečala na 800 km na uro. Tako bi moglo tako letalo v višini 10—18 km preleteti iz Pariza v Ameriko v kratkih 7 urah.

Poskusi bodo pokazali, ali so ti računi točni. Farmanu se ne mudi, ker ima na razpolago dovolj denarja za take namene. Farman tudi ne dela teh poizkusov zaradi sporta ali zaradi rekordov, tudi ne iz znanstvenih razlogov, marveč samo iz praktičnih oči. Najprvo hoče preizkusiti spodnje plasti visokega ozračja v višini 10—14 km. Te plasti hoče natančno na svojih polnih preiskati in ugotoviti, kakšne razmere so ondi za polet z letali. Šele jeseni, ko bo preizkusil spodnje visoke zračne plasti, se bo Farman spustil v višino 16—18 km. — Višje od 18,000 m pa ne pojde, ker njegovo letalo ni zgrajeno za večjo višino. Pač pa bo v tej višini polzkušil, koliko naglo bo razvil njegov stroj. Po dosedanjih računih bi moral doseči njegov stroj v višini 18,000 m 800 km na uro. Več pa menda ne zmore nobeno letalo. Strokovnjaki tudi računajo, da bodo v višini 18,000 m odpadle vse ovire, ki ovirajo letalca v nižjih zračnih plasteh. Sodijo, da v tej višini ne bo nagajalo vreme, da ni padavin, da ni vetrov, skratka, da bo letalec v tej višini lahko letal z neizmerno bržino.

Ali pa je to vse res ali ne to bodo pokazali Farmanov poizkus.

PREKLEL JE DOLŽNIKE POD VEŠALI

Iz Carigrada poročajo, da so v Angori nedavno justicirali dva armenska razbojnika. Ko so ju vprašali za ujuno zadnjo željo, je eden prosil za odgoditev izvršitve kazni vsaj za toliko časa, da še izterja svoje dolžnike. Seveda tej prošnji ni bilo ustreženo in tako je razbojnik šel na vešala s kletvicami na ustih, ki so veljale njegovim dolžnikom, ki niso kljub neštetim opominom držali besede in niso izvršili svoje dolžnosti.

JUBILEJ ŠAMPANJCA

26. junija je bilo 250 let, odkar je bendiktinec don Perignon iznašel kipeče vino, ki je prineslo francoski Champagni svetoven sloves in gospodarsko blagostanje. Zato bo letos čez teden dni slavili ta dogodek in vsak tujec, ki se je letos med 26. in 29. junijem mudil v Reimsu, lahko napil šampanjca zastoj, kolikor je hotel. Don Perignon se je rodil v St. Maneholudu, ki je kakor Reims središče šampanjske vinske industrije in njene ga izvoza.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA PO-

TOVANJE

SHIPPING NEWS

12. julija: Rochambeau v Zigo in Havre

14. julija: Albert Ballin v Cherbourg in Hamburg Berlin v Cherbourg in Bremen

16. julija: Aquitania v Cherbourg Homeric v Cherbourg Lafayette v Havre Columbus v Cherbourg in Bremen Milwaukee v Cherbourg Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer Conte Biancamano v Genova

19. julija: Leviathan v Cherbourg Europa v Cherbourg in v Bremen Champlain v Havre

20. julija: Pres. Roosevelt v Cherbourg

21. julija: Olympic v Cherbourg Hamburg v Cherbourg in Hamburg Stuttgart v Cherbourg in Bremen

22. julija: Roma v Genova Paris v Havre Belgeland v Havre

23. julija: Berengaria v Cherbourg Rotterdam v Boulogne sur Mer Roma v Genova

24. julija: Majestic v Cherbourg LeGrasse v Havre Deutschland v Cherbourg in Hamburg Bremen v Cherbourg in v Bremen

25. julija: Leviathan v Cherbourg

26. julija: Ile de France v Havre St. Louis v Cherbourg in Hamburg Rotterdam v Boulogne sur Mer Conte Grande v Genova

27. avgusta: Vulcania v Trst Mauritania v Cherbourg Pres. Harding v Cherbourg in Hamburg

28. avgusta: New York v Cherbourg in Hamburg

29. avgusta: Westland v Cherbourg LeGrasse v Havre

30. avgusta: Europa v Cherbourg in v Bremen Lafayette v Havre

31. avgusta: Westland v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

1. avgusta: Leviathan v Cherbourg

2. avgusta: Aquitania v Cherbourg Albert Ballin v Cherbourg in v Hamburg Dresden v Cherbourg in v Bremen

3. avgusta: Paris v Havre Olympic v Cherbourg Pennland v Havre

4. avgusta: Augustus v Genova

5. avgusta: Minnetanka v Cherbourg Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

6. avgusta: Cleveland v Cherbourg in Hamburg

7. avgusta: Rochambeau v Havre Pres. Roosevelt v Cherbourg in v Hamburg

8. avgusta: Berengaria v Cherbourg Berlin v Bremen Hamburg v Cherbourg in Hamburg

9. avgusta: Majestic v Cherbourg

10. avgusta: Saturnia v Trst Milwaukee v Cherbourg in Hamburg Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

11. avgusta: Columbus v Cherbourg in v Bremen

12. avgusta: Stuttgart v Cherbourg in v Bremen Deutschland v Cherbourg in v Hamburg

26. avgusta: Conte Biancamano v Genova Homeric v Cherbourg Westernland v Havre

27. avgusta: Ile de France v Havre De Grasse v Havre Minnewaska v Cherbourg Rotterdam v Cherbourg in v Boulogne sur Mer

30. avgusta: Leviathan v Cherbourg Lafayette v Havre Pres. Harding v Cherbourg in v Hamburg Bremen v Cherbourg in v Bremen

31. avgusta: Olympic v Cherbourg Aquitania v Cherbourg Roma v Genova

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Parniku

FRANCE

16. Julija

PARIS

22. Julija — 2. Septembra

ILE DE FRANCE

30. Julija — 27. Avgusta

NIZKE CENE DO VSEH DELOV JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK

SLOV. POTNIKI

VEČJE ŠTEVILO SLOVENCEV

bo odpočivalo v stari kraj:

16. julija na Aquitaniji, Cherbourg;

22. julija na Parisu na Havre;

23. julija na Berengariji, Cherbourg;

29. julija na Ile de France, Havre;

3. avgusta na Vulcaniji na Trst;

17. avg. na Berengariji, Cherbourg;

19. avgusta na Saturniji na Trst;

26. avgusta na Ile de France, Havre;

PRIKUPITE SE JIM!

Pišite po nadaljna pojasnila in razni red vseh boljših parnikov na:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service.

1359 Second Ave., New York, N. Y.

POZOR ROJAKI

Vse, kar se tiče "Glasa

Naroda", to je naročnino,

dopise, vprašanja itd. pošljite

na naslov:

"Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Edinole tako naslovljena

pisma bodo zagotovo dospe-

la na pravi naslov.

Rojaki, vpoštevajte to! S

tem boste preprečili marsi-

Vsakourstne

KNJIGE

POUČNE KNJIGE

POVESTI in ROMANI

SPISE ZA MLADINO

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

Telephone: CHELSEA 3878

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN

V TEM LISTU VSAKI TEDEN

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stara cena

\$2.—

Naročite ga pri